

7/16945
6K-34

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı
Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü

Sayı: 60805253-610/
Konu: 7/16945 Sayılı Soru Önergesi

Hazine Müsteşarlığı (Ekonomik
Araştırmalar Genel Müdürlüğü)
Kayıt No: 30451
27.11.2017 10:17:59 tarihinde
giden evrak kaydı
yapılmıştır.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlık Bakanlar Kurulu Sekreterliği'nin 24.10.2017 tarihli ve 55607020-610-E.71279 sayılı yazısı.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından tevcih edilen 7/16945 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

EK: Cevap Metni (3 sayfa)

DAĞITIM:
Bilgi: Başbakanlığa

NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
BAŞBAKAN SAYIN BİNALİ YILDIRIM'A TEVCİH ETTİĞİ 7/16945 SAYILI SORU
ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN
CEVAP METNİ

Türkiye'de bankacılık sektörü kredi hacminin gayri safi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranı, ülkemizde son 15 yıllık dönemde gözlenen finansal sistemin gelişmesi ve derinleşmesine bağlı olarak artmaya devam etmiştir. Sektörün yıllık bazda kredi büyüme hızı 2012 yılında yüzde 16,4; 2013 yılında yüzde 31,8; 2014 yılında yüzde 18,5; 2015 yılında yüzde 19,7, 2016 yılında yüzde 16,8 ve Eylül 2017 itibarıyla ise yüzde 23,9 olarak gerçekleşmiştir.

Kredi Garanti Fonunun (KGF) etkinleştirilmesiyle beraber kredi genişlemesi 2017 yılının ilk dokuz aylık döneminde bir miktar ivmelenmiştir. KGF aracılığıyla kullanılan krediler çoğunlukla KOBİ'ler tarafından kullanılarak ihracat, istihdam, yatırım ve döviz kazandırıcı yurtiçi üretken sektörlerle yönelmiştir. Halihazırda 2017 kredi genişlemesi, finansal döngünün güçlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte bankacılık sektörünün sermaye yapısı ve risk yönetim kapasitesi söz konusu genişlemeyi yönetecek düzeydedir. Ayrıca finansal düzenleyici kurumlar, gelişmeleri yakından izlemekte olup, mikro ve makro ihtiyatlı araçlarla söz konusu süreci yönetmektedirler.

Tablo 1. Bankacılık Sektörü Toplam Kredileri (Milyar TL)

	Kredi	GSYH	Kredi/GSYH (%)
2002	49,0	359,4	13,6
2003	66,2	468,0	14,1
2004	99,3	577,0	17,2
2005	156,4	673,7	23,2
2006	219,0	789,2	27,7
2007	285,6	880,5	32,4
2008	367,4	994,8	36,9
2009	392,6	999,2	39,3
2010	525,9	1160,0	45,3
2011	682,9	1394,5	49,0
2012	794,8	1569,7	50,6
2013	1047,4	1809,7	57,9
2014	1240,7	2044,5	60,7
2015	1485,0	2338,6	63,5
2016	1734,3	2608,5	66,5
2017-Ç2	1919,2	2797,2	68,6

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bankacılık sektörü toplam kredilerinin milli gelire oranı 2002 yılındaki yüzde 13,6 seviyesinden 2017 yılı ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 68,6 seviyesine yükselmiştir (Tablo 1).

Bu oranın diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere kıyasla makul seviyelerde olduğu kabul edilmektedir. Dünya Bankası verilerine göre aynı zamanda finansal derinliğin de bir göstergesi olan Kredi/Milli Gelir oranı 2016 yılı dünya ortalaması yüzde 88,8, Avro Bölgesi ortalaması ise yüzde 88,9 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 2. Bankacılık Sektörü Kredileri/GSYH (%)

	Çin	Hindistan	Brezilya	Rusya	Meksika	Endonezya	Türkiye
2002	117,3	32,7	29,6	18,0	13,7	19,3	13,6
2003	125,5	32,1	27,7	21,2	13,7	21,2	14,1
2004	118,6	36,7	29,4	24,3	13,0	24,7	17,2
2005	111,8	40,6	31,8	25,9	14,1	25,5	23,2
2006	109,1	44,6	35,4	30,9	16,5	23,9	27,7
2007	105,7	46,2	40,7	37,8	18,0	25,2	32,4
2008	101,9	50,1	45,8	41,6	17,0	26,3	36,9
2009	124,2	48,8	47,5	45,3	18,1	24,9	39,3
2010	126,3	51,1	52,8	42,8	18,4	24,4	45,3
2011	122,7	51,3	58,1	42,0	19,6	26,9	49,0
2012	128,5	51,9	62,5	44,7	20,2	29,9	50,6
2013	133,8	52,4	64,2	49,4	22,4	32,4	57,9
2014	140,1	52,0	66,0	53,5	22,2	32,9	60,7
2015	152,5	52,2	66,8	54,7	24,3	33,1	63,5
2016	156,7	49,8	62,2		26,7	33,1	66,5

Kaynak: Dünya Bankası, BDDK, TÜİK

En hızlı büyüyen yükselen piyasalarda banka kredilerinin milli gelire oranı ülkelerin kendine has yapılarına bağlı olarak farklılık göstermekle birlikte 2002-16 döneminde genel itibarıyla bir ivmelenme göstermiştir (Tablo 2).

Anılan dönemde Türkiye ekonomisi kredi büyümesinde yakalanan bu ivme yüksek büyüme performansının yanı sıra kamu maliyesinde sağlanan disiplin neticesinde gerçekleşmiştir. Böylece bankacılık sektörü faaliyetlerinin esas konusu olan tasarruf edilen fonları kredi şeklinde ihtiyaç sahiplerine aktarma imkânı bulmuştur.

Kredi büyümesi tüm ekonomik birimlerimiz tarafından yakından takip edilmekte ve ekonomimizi olumsuz etkileyebileceği düşünülen noktalarda gerektiğinde önlemler alınabilmektedir. 2009 yılının Haziran ayında yürürlüğe konulan düzenleme ile hanehalkının dövizle ve dövize endekli borçlanmasının önüne geçilmiş ve hanehalkının finansal yükümlülüklerden kaynaklanan kur riski ortadan kaldırılmıştır. 2010 yılsonunda ve 2013 yılı üçüncü çeyreğinde alınan makro ihtiyati tedbirler ile ise hanehalkının gelirlerine kıyasla aşırı borçlanmasının önüne geçilmiştir. 2016 yılı Eylül ayında ise hain darbe girişiminin olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amacıyla makro ihtiyati tedbirler bir miktar gevşetilmiştir.

Hazine kefaleti destekli KGF kredilerinin etkisiyle 2017 yılında hız kazanan tüketici ve TL ticari kredi büyümesi ile birlikte toplam kredi büyümesi geçtiğimiz yıla kıyasla bir miktar ivmelenmiştir. Bankacılık sektörü kredi hacminin yaklaşık dörtte üçünün reel kesime

kullandırılması ve genel olarak kredi büyümesinde ticari kredilerin belirleyici olması ekonomik faaliyetin desteklenmesi açısından olumlu olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla kurdan arındırılmış kredi büyümesi yüzde 19,5 seviyesinde gerçekleşmiş ve uzun dönem ortalamasına yakınsamıştır.

Bankacılık sektörü Türkiye'nin ekonomik büyüme ve kalkınma hedeflerine ulaşmasında önemli katkı sağlamaya devam etmektedir. Sektör güçlü sermaye yapısının yanı sıra yüksek karlılığı ve varlık kalitesi ile birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeye kıyasla daha iyi bir performans sergilemektedir. 2017 yılı Eylül ayında özkaynak ve aktif karlılığı yıllıklandırılmış olarak sırasıyla yüzde 14,3 ve yüzde 2 olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla yüzde 17,2 olan sermaye yeterliliği yasal oranın oldukça üzerindedir. Tahsili gecikmiş alacak oranı ise yüzde 3 seviyesindedir.

Orta Vadeli Program'da 2018-20 döneminde Türkiye ekonomisinin yüzde 5,5 seviyesinde bir büyüme yakalayacağı öngörülmektedir. Büyümenin kompozisyonu incelendiğinde yurtiçi tüketimin yanı sıra, yatırımlar ve dış talebin de desteklediği dengeli bir büyüme patikası söz konusudur. Bu çerçevede kredi büyümesinin makroekonomik dengeleri destekleyici yönde ve dengeli bir patikada gerçekleşeceği beklenmektedir.